

SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

BDO

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 03.04.2023
Sirküler No : 2023/035
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ -
Nisan 2023 Sayı : 232)

DR. Halit BAŞBUĞA
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Müdürü

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

USTALIK TELAFİ PROGRAMI

ÖZET

Ocak 2023'te açıklanan işsizlik oranı, 2022 yılı Kasım ayında %10,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Hem işsizliğin önüne geçmek hem de istihdam sağlamak amacıyla uygulanan teşvik programlarından birisi de Usta Telafi Programıdır. Halihazırda işyerinde çalışmakta olan personellere nitelik kazandırmak, meslek liselerinde okuyan öğrencilere %80 iş imkânı yaratmak ve işverenlere büyük ölçülerde tasarruf imkânı sağlamak programın hedefleri arasında yer almaktadır. 34 Ana sektör ve 184 alt sektörde uygulanan Usta Telafi Programı MESEM tarafından uygulanmaktadır. Programa dâhil edilen her bir personel için asgari ücretin yarısı kadar, 27 hafta boyunca işverenlere istihdam desteği sağlanmaktadır. Bu sayede işveren açısından hem nitelikli personel yetiştirip çalıştırmak hem de maaliyetleri azaltmak mümkün olmaktadır.

ANAHTAR KELİMELELER

Ustalık telafi programı, ustalık belgesi, teşvikler, eğitim, hayat boyu öğrenme, işçi ve işveren, MESEM, istihdam, işletme, asgari ücret.

1. GİRİŞ

Günümüzde değişen ve gelişen dünyayla birlikte işletmelerin nitelikli işgücüne duyduğu ihtiyaç artmaya başlamıştır. Bazı sektörlerde, özellikle bazı meslek elemanlarına duyulan ihtiyacın artması ve bu ihtiyacın karşılanamaması

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2022 yılında 12,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 164'dan fazla ülkede bulunan 1.803 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 111.307 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayını, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

işletmeleri zor durumda bırakmaya başlamıştır. İstedığı nitelikli işgücü ihtiyacını dışarıdan karşılayamayan işletmeler çözüm yolları aramaya başlamıştır. Bu çözüm yollarından biri de hayat boyu öğrenmedir. Günümüzün en önemli konularından biri olan hayat boyu öğrenme devletler tarafından bazı teşviklerle desteklenmektedir. Hayat boyu öğrenme, bireylerin kendi mesleki gelişiminin önünü açarken işletmelerin de çalışanlarına vereceği eğitimlerle nitelikli elemanlarını kendi iş kültürleri içerisinde yetiştirmesini sağlamaktadır.

Ustalık Telafi Programı, işletmeler için hayat boyu öğrenmenin önünü açan teşvik programlarından biridir. Bu program, çalışanların mesleki tecrübesini artırarak ustalık belgesini almalarını sağlamak ve yeni iş gücü istihdamını artırmak amacıyla Ekim 2021 döneminde başlatılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan bu program, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında yürürlükte olan bir teşvik programıdır. Bu teşvik programı 5063 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla 2021-2022 eğitim-öğretim döneminden itibaren beş eğitim ve öğretim yılı uzatılmıştır.

2. PROGRAMIN UYGULANMASI

- a. İşletmelerin Ustalık Telafi Programı kapsamındaki 34 alan ve 184 dal içerisinde belirtilen alan/dal içerisinden hizmet vermesi halinde, işletmeler bünyesinde bulunan tüm lise ve üniversite mezunu çalışanlarını hangi yılda mezun olduklarına bakılmaksızın programa dâhil edebilir. Program için ortalama şartı ve istihdam şartı bulunmamaktadır.
- b. İşletmeler, Ustalık Telafi Programı için ilgili alan/dal çerçevesinde en fazla 27 hafta olarak faydalanabilmektedir. Eğitimler günde 8 saat, haftada toplam 40 saat olarak uygulanır. Bu program için devam zorunluluğu bulunmaktadır. Öğrenciler devam etmek zorunda oldukları telafi programına ait özürlü özürsüz toplam ders saatinin en az 1/6'sı (altıda biri) kadar devamsızlık yapmaları hâlinde başarısız sayılırlar.
- c. Verilecek eğitimlere, işletmeler ile yapılacak sözleşme sonrası başlanır.
- d. Öğrenciler, ustalık beceri sınavına, eğitimini tamamladıkları tarihten itibaren açılacak olan ilk sınav döneminde alınır.
- e. Program kapsamında, verilen eğitim süresince işveren çalışanına sigorta ödemeye devam ederken Mesleki Eğitim Merkezleri tarafından da eğitim alan çalışanlara iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı sigorta yapılmaktadır. Bu sigorta primleri Millî Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.
- f. Ustalık Telafi Programına dâhil olabilmek için işletmelerin bünyesinde usta öğretici olmalıdır. Her bir usta öğretici belgesi sahibi kişi için 40 kişilik eğitim başvurusu yapılabilir. Usta öğretici belgesi bulunan çalışanın olmaması halinde Mesleki Eğitim Merkezi'nden kişilere 14 günlük (40

saatlik) eğitim verilmesi kaydıyla usta öğreticilik belgesi verilebilir. Sürekli Mesleki Eğitim Merkezlerinde bulunamayacak kişiler için de Mesleki Eğitim Merkezleri tarafından uzaktan eğitim ile yine usta öğreticilik belgesi verilebilmektedir. Bu uzaktan eğitim 5 günü kapsayan 14 videoyu içermektedir.

- g. Eğitim sonunda başarılı olan öğrencilere Ustalık Belgesi düzenlenir ve ömür boyu geçerliliğini korumaktadır. Düzenlenecek olan bu belgenin uluslararası geçerliliği de bulunmaktadır. Ayrıca bu belge MYK yerine de geçmektedir.
- h. 27 hafta boyunca uygulanacak bu programda, kalfalık yeterliliğini sağlamayan 9-10-11. Sınıf öğrencilerine net asgari ücretin %30 u, kalfalık yeterliliğini sağlayan 12.sınıf öğrencilerine ise asgari ücretin %50 si oranında ücret işletme tarafından ödenir. İşletme tarafından ödenmiş olan ücretlerin ödeme dekontlarının Mesleki Eğitim Merkezi'ne teslim edilmesi halinde, ödenen ücretler için İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmak üzere destek sağlanacaktır.

3. PROGRAMIN İŞVERENE FAYDALARI

- a) 27 hafta boyunca uygulanacak bu program dâhilinde olan tüm personeller için asgari ücretin yarısı (%50) tutarında ücret, MEB tarafından işletmenin hesabına nakit olarak yatırılır. Aşağıdaki örnekte, işveren açısından Usta Telafi Programı kapsamında kişi bazlı kazanç tablosu örneğini görmekteyiz.

PERSONEL SAYISI	TASARRUF TUTARI
50 Kişi	1.382.225,00 TL
100 Kişi	2.764.450,00 TL
150 Kişi	4.146.675,00 TL

- a) İşletmeler Ustalık Telafi Programı kapsamında bulunan çalışanlarını programa dahil edebildiği gibi öğrenci talebinde de bulunup teşvikten yararlanabilmektedir.
- b) Verilecek eğitimin tamamı işletmelerde yapılır. Bu sebeple işletmeler eğitim sürecinde işgücü kaybı yaşamazlar. Eğitimler yüz yüze olabildiği gibi online olarak da verilebilmektedir.

- c) Eğitimden faydalanan çalışanlar için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bu çalışanlara iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigorta yapılmaktadır.
- d) Nitelikli personel yetiştirme ve çalıştırma imkânı oluşur.
- e) Çalışan kişinin herhangi bir sebepten ötürü işi bırakması halinde (programı tamamlamaması halinde) işletmeden bu destek geri alınmaz.

4. PROGRAMIN İŞÇİYE FAYDALARI

- a. Eğitime katılan öğrenciler eğitim sonunda yapılacak sınavı geçmeleri halinde ulusal ve uluslararası geçerliliği olan ustalık belgesi alırlar.
- b. Devletlerarası yapılan anlaşmalar ile ülkemizden diğer ülkelere nitelikli iş gücü gönderimi sağlanmaktadır. Bu belgeye sahip olan kişiler için yurtdışında çalışma imkânının da önünü açılmaktadır.
- c. Alınan bu belge süreli olan MYK yerine geçer ve aynı zamanda süresizdir.
- d. Program dâhilinde, personellerin mesleki tecrübeleri artar.
- d. MESEM tarafından, meslek hastalıklarına ve iş kazalarına karşı sigorta yapılır.
- f. Lise öğrencilerine; çalışma, cep harçlığı ve program sonrasında %80 oranında istihdam imkânı sağlanır.
- g. Ustalık belgesini sahip olacak kişilerin kendi yeterlilik sınavı geçtiği meslek ile ilgili işyeri açma imkânları da vardır.

5. USTALIK TELAFİ PROGRAMI'NDAN YARARLANACAK MESLEK GRUPLARI

Ülkemizdeki çırak, kalfa, usta ve usta öğretici ihtiyacının karşılanması adına çalışmalar Mesleki Eğitim Merkezleri'nde yapılmaktadır. Bu amaçla Mesleki Eğitim Merkezlerinde 33 alan ve 183 farklı dalda mesleki eğitim imkânı özel işletmelere teşvik kapsamında sağlanmaktadır.

Teşvik kapsamına alınan alan/dal listesi aşağıda bulunmaktadır.

ALAN ADI	DAL ADI
AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Ayakkabı Modelistliği• Ayakkabı Üretimi• Saraciye Modelistliği• Saraciye Üretimi
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar Teknik Servisi• Yazılım Geliştirme
BÜRO YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none">• Yönetici Sekreterliği• Dekoratif El Sanatları

ELSANATLARI TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Dekoratif Ev Tekstili• El Dokuma• El ve Makine Nakışı• Halı Desinatörlüğü• Sanayi Nakışı
ELEKTRİK- ELEKTRONİK TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Asansör Sistemleri• Bobinaj• Büro Makineleri Teknik Servisi• Elektrik Tesisatları ve Pano Montörlüğü• Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servisi• Endüstriyel Bakım Onarım• Görüntü ve Ses Sistemleri• Güvenlik Sistemleri• Haberleşme Sistemleri• Yüksek Gerilim Sistemleri
ENDÜSTRİYEL OTOMASYON TEKNOLOJİLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Endüstriyel Kontrol
GEMİ YAPIMI	<ul style="list-style-type: none">• Gemi Donatım• Gemi İnşa• Kompozit Tekne İmalatı• Yat İnşa
GIDA TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Bitkisel Yağ Üretimi• Çay İşleme• Endüstriyel Et İşleme• Hububat İşleme• Sebze ve Meyve İşleme• Su Ürünleri İşleme• Süt İşleme• Şekerleme ve Çikolata Üretim• Zeytin İşleme
GRAFİK VE FOTOĞRAF	<ul style="list-style-type: none">• Fotoğraf• Animasyon• Grafik
GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Cilt Bakımı ve Makyaj• Erkek Kuaförlüğü• Kadın Kuaförlüğü
HARİTA-TAPU-KADASTRO	<ul style="list-style-type: none">• Harita Kadastro
HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SAĞLIĞI	<ul style="list-style-type: none">• Arıcılık• Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği• Ev ve Süs Hayvanları• Evcil Hayvan Kuaförlüğü• Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği• Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği• Ahşap Yapı Sistemleri

İNŞAAT TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Betonarme Kalıp ve Donatı Sistemleri• Yapı Duvar ve Sıva Sistemleri• Beton-Çimento ve Zemin Teknolojisi• Cephe Sistemleri ve PVC Doğrama• Çatı Sistemleri• Çelik Yapı Teknik Ressamlığı• İç Mekân Teknik Ressamlığı• Mimari Restorasyon• Mimari Yapı Teknik Ressamlığı• Statik Yapı Teknik Ressamlığı• Yapı Dekorasyon• Yapı Yalıtımı• Yapı Yüzey Kaplama
KİMYA TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Boya Üretimi ve Kontrolü• Çimento ve Yapı Kimyasalları Üretimi• Deri İşleme• Kağıt Üretimi• Temizlik, Kozmetik ve Parfümleri Ürünleri Üretimi
KONAKLAMA VE SEYAHAT HİZMETLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Halı Temizleme ve Bakım• Kuru Temizleme• Kat Hizmetleri• Operasyon• Ön Büro• Rezervasyon
KUYUMCULUK TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Değerli ve Yarı Değerli Taş İşlemeciliği• Takı İmalatı• Vitrin Kuyumculuğu
MAKİNE TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Anahtarcılık ve Çilingirlik• Bilgisayar Destekli Endüstriyel Modelleme• Bilgisayar Destekli Makine Ressamlığı• Bilgisayarlı Makine İmalatı• Değirmencilik• Endüstriyel Kalıp• Makine Bakım Onarım• Mermer İşleme• Saat Tamirciliği
MATBAA TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Baskı Öncesi• Baskı Sonrası• Dijital Baskı• Flekso Baskı• Ofset Baskı• Serigrafi Baskı• Tampon Baskı

METAL TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Tifdruk Baskı• Avizencilik• Çelik Konstrüksiyon• Endüstriyel Reklam Tabelacılığı• Isıl İşlem• Karosercilik• Kaynakçılık• Metal Doğrama• Metal Levha İşlemeciliği• Metal Yüzey Boyama• Sac İşleri
METALÜRJİ TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Döküm• İzabe
MOBİLYA VE İÇ MEKÂN TASARIMI	<ul style="list-style-type: none">• Ahşap Doğrama Teknolojisi• İç Mekân ve Mobilya Teknolojisi• Mobilya İskeleti ve Döşemesi• Mobilya Süsleme Sanatları• Oto Döşemeciliği
MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Deri Giyim• Erkek Terziliği• Hazır Giyim Model Makineciliği• İç Giyim Modelistliği• Kadın Terziliği• Kesim• Modelistlik
MOTORLU ARAÇLAR TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Dizel Motorları Yakıt Pompası ve Enjektör Ayarlılığı• İş Makineleri• Motorlu Araçlar LPG Sistemleri Bakım ve Onarımcılığı• Motosiklet Tamirciliği• Otomotiv Boya• Otomotiv Elektrikçiliği• Otomotiv Elektromekanik• Otomotiv Gövde• Otomotiv Mekanikerliği• Otomotiv Motor ve Yenileştirmeciliği• Ön Düzen Ayarlılığı ve Lastikçilik
MUHASEBE VE FİNANSMAN	<ul style="list-style-type: none">• Muhasebe
MÜZİK ALETLERİ YAPIMI	<ul style="list-style-type: none">• Mızraplı Batı Müziği Enstrümanları Yapımı• Mızraplı Halk Müziği Enstrümanları Yapımı• Mızraplı Sanat Müziği Enstrümanları Yapımı• Yaylı Enstrüman Yapımı
PAZARLAMA VE PERAKENDE	<ul style="list-style-type: none">• Emlak Komisyonculuğu

	<ul style="list-style-type: none">• Satış Elemanlığı• Sigortacılık
PLASTİK TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Plastik İşleme• Plastik Kalıp
SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Alçı Model Kalıp• Çinicilik• Dekoratif Cam• Endüstriyel Cam• Serbest Seramik Şekillendirme• Sır Üstü Dekorlama• Tornada Form Şekillendirme
TARIM	<ul style="list-style-type: none">• Bağcılık• Mantar Yetiştiriciliği• Meyve Yetiştiriciliği• Sebze Yetiştiriciliği• Bahçivanlık• Endüstri Bitkileri Yetiştiriciliği• Tarla Bitkileri Yetiştiriciliği• Tıbbi Aromatik Bitkileri Yetiştiriciliği• Süs Bitkileri• Seracılık• Çay Yetiştiriciliği• Orman Yetiştiriciliği
TEKSTİL TEKNOLOJİSİ	<ul style="list-style-type: none">• Dokuma Operatörlüğü• Dokusuz Yüzeyle• Endüstriyel Çorap Örne• Endüstriyel Düz Örne• Endüstriyel Yuvarlak Örne• İplik Üretim Teknolojisi• Tekstil Baskı ve Desenciliği• Tekstil Bitim İşlemleri (Apre)• Tekstil Boyacılığı
TESİSAT TEKNOLOJİSİ VE İKLİMLENDİRME	<ul style="list-style-type: none">• Gaz Tesisat Sistemleri• Gaz Yakıcı Cihazlar ve Servis• Isıtma ve Sıhhi Tesisat Sistemleri• Kazan Yakma ve Bakımı• Su Arıtma Sistemleri• Güneş Enerjisi ve Tesisat Sistemleri• İklimlendirme Sistemleri• Soğutma Sistemleri
ULAŞTIRMA HİZMETLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Lojistik
YİYECEK İÇECEK HİZMETLERİ	<ul style="list-style-type: none">• Aşçılık• Fırıncılık• Kantin İşletmeciliği

	<ul style="list-style-type: none">• Kasaplık• Pasta ve Tatlı Yapımı• Servis
DENİZCİLİK	<ul style="list-style-type: none">• Balıkçılık ve Su Ürünleri

6. USTALIK TELAFİ PROGRAMI BAŞVURU İÇİN GEREKLİ EVRAKLAR

Eğitimden yararlanacak olan adaylardan istenecek belgeler;

- Kimlik kartının aslı ve bir adet fotokopisi
- İki adet biyometrik fotoğraf
- Öğrenim durumunu gösterir belge
- Ustalık Telafi Programı kapsamındaki eğitimden yararlanacak olan aday öğrencilerin eğitimlerinden sorumlu olacak kişinin Ustalık ve Usta Öğreticilik belgelerinin aslı ve bir adet fotokopisi
- Program kapsamında eğitimden yararlanacak öğrencinin genel sağlık durumunun mesleğin gerektirdiği işlere elverişli olduğunu gösterir sağlık durumu raporu.

Program kapsamında işletmelerin dâhil edilecek her aday için ayrı hazırlaması gereken evraklar;

- Muvafakat
- İşletmelerde Mesleki Eğitim Staj Sözleşmesi (Mesleki Eğitim Staj Sözleşmesi en az 2 nüsha olmalıdır)
- İşletme Bilgi Formu (İşletme Bilgi Formu eksiksiz bir şekilde doldurulmalı, kaşe ve imzalar tam olmalıdır)
- İş Güvenliği Talimatı ve Tutanağı
- Mesleki Eğitim Devam Tutanağı
- Ustalık Telafi Programı İçin Protokol
- Öğrenci İş Dosyası

(Eğitimden faydalanacak Aday Öğrenci ve eğitimden sorumlu olacak Usta Öğretici düzenli olarak doldurmalıdır.

- Ustalık Telafi Programı'ndan faydalanmak isteyen işletmelerin personel sayısının 100 ve 100 üzeri olması durumunda İl Milli Eğitim ile Protokol imzalamaları gerekmektedir.
- İşletme bünyesinde çalışan sigortalıların son aya ait sigorta hizmet listesi kuruma iletilmelidir.
- İşveren ve MESEM arasında geçen protokoller ve görüşmeler sonucunda, herhangi bir sözleşme ya da tahakkuk olmaksızın gerekli evrakların düzenlenmesinin ardından program başlatılır.